

Van: DIE

Datum: 24 augustus 1978

Aan: *via* DGES (afw.), *1, 28/8* en Sc. DIE

Nr. 711/78

Onderwerp: Toetredingsonderhandelingen Griekenland,
"rekenkundige" institutionele aanpassingen

Handwritten notes:
Middels T. bespreken
met de Heer Gossens
en B. Schmitt

De Commissie heeft zojuist haar voorstel betreffende de "rekenkundige" institutionele aanpassingen voor de vergroting van de Gemeenschap à 9 met Griekenland bij de Raad ingediend. (doc. Com (356) 356 def.). In het algemeen waren de getallen, genoemd in onderhavig document, reeds gepubliceerd in het "fresco" document over deze materie (doc. S 763/78 add. 1). In voorliggend document over de "rekenkundige" aanpassingen komen niet de "meer algemene problemen" aan de orde zoals overgangperiode, verbetering besluitvorming en talenregiem. Op 4 september a.s. vindt interdepartementaal overleg plaats onder leiding van DIE over de Griekse toetredingsonderhandelingen waarbij de "rekenkundige" aanpassingen aan de orde zullen komen.

Uitgangspunt van de Commissie in het onderhavig document is dat alle lidstaten in alle instellingen van de Gemeenschappen ook tijdens de overgangperiode vertegenwoordigd dienen te zijn. Bevestiging van dit uitgangspunt lijkt van belang gezien de mogelijkheid van lange overgangperiodes. Hierdoor zou wel eens de vraag kunnen rijzen naar de opportuniteit om de toetreders tijdens de lange overgangperiode reeds in alle instellingen als lid-staat te laten deelnemen. Nederland heeft deze vraag ten aanzien van Griekenland steeds in positieve zin beantwoord, hiermee open latend de mogelijkheid voor eventuele andere constructies voor met name Portugal.

het

De Commissie doet in onderhavig document voorstellen voor rekenkundige aanpassingen terzake van de verschillende Instellingen van de Gemeenschap, waaronder de zetels in het Europees Parlement, de weging van de stemmen in het geval van besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid alsmede de samenstelling van de verschillende commissies resp. comités.

De Commissie heeft zich, in het "fresco", voor de berekening van de aantallen gebaseerd op het demografisch criterium van de bevolkingscijfers. Hierdoor komt Griekenland aan gelijke aantallen als België en in het algemeen als Nederland. Volgens het "fresco" komen aan Portugal dezelfde aantallen toe als Griekenland. Spanje wordt in dit document als kleinste van de grootste toebedeeld namelijk tussen de Benelux en de grote lid-staten. Deze indeling lijkt in het licht van de bestaande verhoudingen inderdaad het meest voor de hand liggend. Toch zij erop gewezen dat de gelijkstelling tussen Nederland en België te minder gelukkig wordt indien in het kielzog van België ook Griekenland en Portugal met Nederland gelijk geschakeld zullen worden. Bezie men namelijk de bevolkingsaantallen, die de Commissie als criterium aanvoert, dan kan het feit dat de bevolking van België slechts 71% is van die van Nederland geen overtuigend argument voor gelijkstelling zijn, doch zulks geldt in nog sterkere mate voor Portugal (bevolking 70,3% van de Nederlandse) en in het bijzonder

Van:

Datum: 24 augustus 1978

Aan:

Nr. 722/78

Onderwerp:

voor Griekenland (bevolking 66,7% van de Nederlandse!). Zo men ook het BNP in de beschouwing wil betrekken dan wordt de discrepantie nog saillant: het Belgische BNP bedraagt 74,3% van het Nederlandse, dat van Portugal en Griekenland resp. 16,7 en 24,7%!

Al met al bestaat geen zakelijke grondslag voor gelijkschakeling van Griekenland en Portugal met Nederland. Gelet echter op het feit dat het weinig opportuun lijkt de gelijkstelling tussen Nederland en België ter discussie te stellen, terwijl ook de grote lid-staten, ondanks de grote onderlinge verschillen in bevolking en BNP onderling gelijk gesteld zijn, zullen we naar het voorkomt in deze situatie moeten berusten.

In het algemeen lijken de voorstellen van de Commissie aanvaardbaar, voorzover DIE kan beoordelen.

Ten aanzien van Euratom wordt advies aan DRW gevraagd.

U wordt echter op de volgende onderwerpen gewezen:

- samenstelling Commissie

In onderhavig document stelt de Commissie voor om Griekenland vanaf de toetreding één Commissaris in de Commissie te laten toeleveren. De Commissie meent dat het niet opportuun is om in het kader van de Griekse toetredingsonderhandelingen over de meer algemene vraag van de samenstelling van de Commissie besluitvorming uit te lokken. Zoals bekend gaat het om de vraag in hoeverre het gewenst is, ondermeer met het oog op de uitbreiding à 12, om de huidige verdeelsleutel van Commissarissen per lid-staat te handhaven. Tijdens de informele bijeenkomst van de Ministers van Buitenlandse Zaken in Leeds Castle stond men in het algemeen positief tegenover de gedachte om per lid-staat één Commissaris te leveren.

De vraag doet zich voor of deze discussie naar aanleiding van onderhavige Commissie voorstel dient te worden geentameerd dan wel hiermede gewacht dient te worden op de uitbreiding met Portugal en Spanje. Bedacht dient namelijk te worden dat de huidige Commissie rond 1981 dient af te treden. Dit houdt in dat het mogelijk is dat het moment van de Griekse toetreding samenvalt met het samenstellen van een nieuw geconstrueerde Commissie. Gelet op het tijdsverloop dat de onderhandelingen met Spanje en Portugal zullen vragen en mogelijke verrassingen v.w.b. hun afloop dzz. een lichte voorkeur voor hetgeen de Commissie voorstelt.

- Raad

Wat de Raad betreft stelt de Commissie voor Griekenland voor de gekwalificeerde meerderheid een gelijk stemmenaantal te geven als Nederland en België, namelijk 5, waardoor het totaal aantal stemmen 63 zou worden. Gelet op het uitgangspunt met betrekking tot de plaats van Griekenland lijkt dit voorstel aanvaardbaar. De drempel van de gekwalificeerde meerderheid zou volgens de Commissie van 41 op 44 gebracht dienen te worden. Ook dit lijkt aanvaardbaar, aangezien daarmee de drempel zelfs enigszin verlaagd wordt, namelijk van 70,69% naar 69,84%. Ook zal geen wijziging teweeg gebracht worden voor wat betreft blokkerende minderheden.

Van:

Datum: 24 augustus 1978

Aan:

Nr. 711/78

Onderwerp:

- Europees Parlement

De Commissie constateert dat de rechtstreekse verkiezingen (1979) eerder plaatsvinden dan de Griekse toetreding (1980 resp. 1981). Derhalve dienen modaliteiten bedacht te worden voor de benoeming van Griekse parlementariërs in het zittend, rechtstreeks verkozen, Europees Parlement.

De Commissie meent dat aan Griekenland overgelaten dient te worden op welke wijze Griekse parlementariërs verkozen kunnen worden hetzij op de huidige wijze, namelijk uit het nationale Parlement, hetzij door middel van speciale verkiezingen.

Hoewel het uit Europees politieke overwegingen juist aantrekkelijk lijkt om ook de Griekse parlementariërs door middel van speciale verkiezingen naar het Europees Parlement af te vaardigen, lijkt het Commissie-voorstel redelijk omdat moeilijk van Griekenland kan worden geeist een tussentijdse deelverkiezing te houden. Indien echter om en nabij de toetreding nationale verkiezingen zouden worden gehouden zou er wel aanleiding kunnen zijn bij Griekenland erop aan te dringen tegelijkertijd de verkiezing van de Griekse leden van het EP "mee te nemen".

- Hof van Justitie

Ter zake van het Hof van Justitie heeft de Commissie geen voorstel geformuleerd, aangezien de Commissie ten tijde van de formulering van de onderhavige voorstellen nog in afwachting was van een advies van het Hof zelf. Dit advies is inmiddels uitgebracht. Ik hoop daar binnenkort afzonderlijk op terug te komen.

- Samenstelling comités

De Commissie meent dat de samenstelling van Comités die gebonden zijn aan het aantal lid-staten, „onderzocht dient te worden of het wenselijk is de voorwaarden van de vertegenwoordiging van elk der lid-staten in deze Comitéte herzien voorzover dit een te grote uitbreiding van het aantal leden van deze Comités tot gevolg heeft waardoor de doeltreffende werking ervan in gevaar wordt gebracht" (p. 12).

Dezerzijds is het echter niet bekend welke Comités de Commissie op het oog heeft. De Commissie dient derhalve eerst opheldering te verschaffen alvorens akkoord gegaan kan worden.

Gaarne Uw reactie met het oog op komend interdepartementaal overleg op 4 september a.s.